

BIJLAGEN

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

BBP	Bruto Binnenlands Product
BPA	Bijzonder Plan van Aanleg
BSS	Bruto Standaard Saldi
EIB	Ecologische infrastructuur van bovenlokaal niveau
EROP	Europees ruimtelijk ontwikkelingsperspectief
GEN	Grote Eenheid Natuur
GENO	Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling
GOM	Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (Limburg)
HSL	Hoge snelheidslijn
HST	Hoge snelheidstrein
IC-trein	Intercity-trein
IVON	Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (NVW + NVB, Natuurdecreet)
KLE	Kleine Landschapselementen
MHAL	Maastricht, Heerlen, Hasselt-Genk, Aken en Luik
MINA	Milieu- en Natuur (-plan, -beleid,...)
NVB	Natuurverbindingsgebied
NVW	Natuurverwevingsgebied
POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg (Nederland)
RSPL	Ruimtelijk structuurplan provincie Limburg
RSV	Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen
RUP	Ruimtelijk uitvoeringsplan
SDER	Schéma de Développement de l'Espace Régional (Wallonië)
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (sterkten, zwakten, kansen, bedreigingen)
VEN	Vlaams Ecologisch Netwerk (GEN + GENO, Natuurdecreet)
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VWWC	Vlaamse woonwagencommissie

VERKLARENDE WOORDENLIJST

Abiotisch milieu

Het geheel van de niet-levende omgeving zoals bodem, water en lucht.

Activiteitsgraad

De activiteitsgraad is de verhouding tussen de beroepsbevolking (dit is de werkende bevolking en de werkloze bevolking) en de actieve bevolking.

Afbakening van stedelijke gebieden

De afbakening van stedelijke gebieden is de precieze aanduiding in een ruimtelijk uitvoeringsplan van de delen van een gemeente waarin een beleid van groei, concentratie en verdichting van toepassing is (zie stedelijkgebiedbeleid). De afbakening moet toelaten binnen de grens van het stedelijk gebied de wenselijke kwalitatieve en kwantitatieve behoefte inzake woningbouw, economische activiteit en andere activiteiten (de zogenaamde taakstellingen) op te vangen. De afbakening gebeurt in een afbakingsproces waarin alle betrokkenen samenwerken. Het RSV heeft de gemeenten geselecteerd die in aanmerking komen om deel uit te maken van een stedelijk gebied.

Afbakening

Afbakening is de precieze aanduiding van gebieden waar een specifiek beleid van toepassing is. De afbakening gebeurt in een afbakingsproces waarin alle betrokkenen samenwerken.

Afstandsregel

Afstandsregels zijn normen voor het garanderen van een minimale afstand tussen twee activiteiten met het oog op het vermijden of beperken van onderlinge hinder.

Agrarisch bedrijf

Een agrarisch bedrijf is een bedrijf dat beroepsmatig planten en/of dieren kweekt voor de markt, met uitzondering van het kweken van dieren voor recreatieve doeleinden.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied is het gebied dat als zodanig bestemd wordt op het gewestplan. Agrarisch gebied is een juridisch begrip. De oppervlakte agrarisch gebied bestaat uit landbouwnuttige oppervlakte en niet-landbouwnuttige oppervlakte in overheidseigendom (openbaar en privaat domein) en particuliere eigendom.

Agrarische bedrijvzone

Een agrarische bedrijvzone is een bedrijventerrein dat uitsluitend bestemd is voor de inplanting van nieuwe grondloze agrarische bedrijven. Agrarische bedrijvzones worden afgebakend binnen de gebieden van de agrarische structuur en maken bijgevolg geen deel uit van de oppervlakte aan bijkomende lokale en regionale bedrijventerreinen en bedrijventerreinen voor historisch gegroeide bedrijven.

Agrarische macrostructuur

De agrarische macrostructuur is de ruimtelijke vaststelling van een aantal landbouwconcentratie- en specialisatiegebieden. De macrostructuur heeft geen impact op het vergunningenbeleid maar vormt het uitgangspunt voor positieve en structuurondersteunende maatregelen vanuit het ruimtelijk en sectoraal beleid.

Agrarische structuur

De agrarische structuur is het samenhangend geheel van gebieden die het duurzaam functioneren van de landbouw verzekeren. Agrarische structuur is aldus een ruimtelijk begrip.

Alluvium, alluviaal

Alluvium bestaat uit beek- of rivierafzettingen. Waar de waterloop overstroomt, heeft zich een alluviale bodem ontwikkeld, die meestal vruchtbaar maar drassig is. Alluviale gronden liggen in natuurlijke overstromingsgebieden.

Ankerplaats (landschappelijke)

Een ankerplaats is een complex van gevarieerde erfgoedelementen die een geheel of ensemble vormen dat ideaal-typische kenmerken vertoont door de gaafheid of representativiteit, ofwel ruimtelijk een plaats inneemt die belangrijk is voor de zorg of het herstel van de landschappelijke omgeving.

Arbeidsbalans

De arbeidsbalans is de verhouding tussen de totale werkende bevolking en de inwoners behorende tot de groep van de actieve bevolking.

Areaal

Het areaal is de totale oppervlakte die bezet wordt. Het Limburgs bosareaal, bijvoorbeeld, is de totale oppervlakte bebost land in Limburg.

Baken (landschapsbaken)

Bakens zijn visuele blikvangers die fungeren als oriënteringspunten in het landschap.

Bebouwde kom

De bebouwde kom is het volgens de wegcode afgebakende gebied waarvoor specifieke verkeersregels gelden.

Bebouwingsdichtheid

De bebouwingsdichtheid is de dichtheid die de bebouwing aanneemt. Die kan met verschillende kengetallen worden uitgedrukt, zoals de woningdichtheid in aantal woningen per ha.

Bedrijventerrein voor agro-industrie

Een bedrijventerrein voor agro-industrie is een specifiek regionaal bedrijventerrein dat wordt voorbehouden voor de vestiging van regionale bedrijven die landbouwgrondstoffen leveren noodzakelijk voor de beroepslandbouwactiviteiten in de regio, of die landbouwproducten verwerken afkomstig van die activiteiten. Bedrijventerrein voor historisch gegroeid bedrijf

- Een bedrijventerrein voor historisch gegroeid bedrijf is een specifieke categorie van bedrijventerrein. Een historisch gegroeid bedrijf kan omschreven worden als een regionaal bedrijf dat morfologisch en ruimtelijk verweven is met de omgeving en dat een specifieke sociaal-economische relatie heeft met de omgeving.
- Beheersovereenkomst**
Beheersovereenkomsten zijn geen instrumenten van de ruimtelijke ordening. Een beheersovereenkomst is een overeenkomst op vrijwillige basis waarbij de beheerder van een grond zich verbindt om tegen een financiële vergoeding specifieke beheersmaatregelen te nemen.
- Bereikbaarheidsprofiel**
Het bereikbaarheidsprofiel van een lokatie is het geheel van kenmerken van die lokatie met betrekking tot zijn bereikbaarheid: de ligging ten opzichte van grote bevolkingsconcentraties, afstand tot internationale luchthaven, HST-station of halte van openbaar vervoer, congestiegevoeligheid enzovoort.
- Beroepslandbouw**
Beroepslandbouw is de beroepsmatige landbouwbedrijfsvoering: het voortbrengen (kweken) van planten en/of dieren in hoofd- of nevenberoep.
- Biodiversiteit**
De biodiversiteit in een gebied is een maat voor de hoeveelheid verschillende soorten levensvormen, meestal dieren en planten. Biodiversiteit kan gemeten worden op volgende schaalniveaus: biodiversiteit binnen één soort organisme (bijvoorbeeld rassen), het aantal verschillende soorten organismen, diversiteit van ecotopen, van levensgemeenschappen, van landschappen en van culturen.
- Biologische landbouw**
Biologische landbouw maakt geen gebruik van 'chemische' meststoffen of bestrijdingsmiddelen, volgens een Europese regelgeving.
- Biotoop**
Een biotoop is een levensplek voor (een groep van) organismen. Een beek is bijvoorbeeld een geschikte biotoop voor vissen.
- Bocage(-landschap)**
Een bocagelandschap is een landschap dat onderverdeeld is in kleine compartimenten door opgaande tussenschotten, meestal hagen, houtkanten, houtwallen of bomenrijen.
- Bosindex**
De bosindex geeft de bebossingsgraad van een gebied aan. De bosindex van een gebied is de beboste oppervlakte ten opzichte van de totale oppervlakte van een gebied.
- Bosstructuur**
De bosstructuur maakt deel uit van de natuurlijke structuur en bestaat uit het samenhangend geheel van gebieden waar bossen omwille van socio-economische (productie, educatie, recreatie), ruimtelijke (buffering, structuurbepalend vermogen) en ecologische doelstellingen (schermfunctie, natuurfunctie) met het oog op het duurzaam functioneren van de bossen worden behouden en ontwikkeld. De bosstructuur is aldus een ruimtelijk begrip.
- Bosuitbreidingsgebied**
Bosuitbreidingsgebied is de beleidscategorie waar het beleid gericht is op de uitbreiding van het bosareaal.
- Bouwwrije zone**
Bouwwrije zones zijn gebieden van de agrarische structuur waar geen enkele vorm van bijkomende bebouwing wordt toegestaan om de ontwikkelingsmogelijkheden van de grondgebonden agrarische functies te garanderen. Bouwwrije zones zijn samenhangende zones die beperkt zijn in oppervlakte. Ze worden zo geselecteerd en afgebakend dat er geen bestaande bedrijfszetels in zijn opgenomen. Bouwwrije zones zijn ook zones 'non-aedificandi' genoemd.
- Buitengebied**
Het buitengebied is het gebied waarin de open (onbebouwde) ruimte overweegt en waar een buitengebiedbeleid wordt gevoerd. Elementen van bebouwing en infrastructuur die in functionele samenhang zijn met de niet-bebouwde ruimte maken er onderdeel van uit en kunnen plaatselijk overwegen. Buitengebied is een beleidsmatig begrip.
- Bundel**
Een bundel is een ruimte gekoppeld aan minstens twee samenlopende lijnvormige verkeersinfrastructuren waarlangs zich al dan niet ruimtelijke ontwikkelingen hebben geënt en die structuurbepalend is voor een beschouwd gebied. Bundels komen voor als analytische categorie in de bestaande verkeers- en vervoersstructuur en als beleidscategorie in de gewenste verkeers- en vervoersstructuur.
- Colluvium / colluviaal**
Colluvium bestaat uit samengespoeld materiaal, meestal afkomstig van erosie van heuveltoppen en plateauhellingen, samengespoeld in dalen, onder aan de plateauhelling of tegen een barrière, zoals een klein landschapselement.
- Compartimenteren (van wegen)**
Het opdelen van een weg in segmenten met eenzelfde ruimtelijke context, zodanig dat de inrichtingscriteria van de weg afgestemd kunnen worden op die ruimtelijke context (zone 30, 50 km/u-gebied, 70 km/u-gebied, 90 km/u-gebied).
- Concept**
Een concept is de ruimtelijke uitwerking van een beleidsvisie en beleidsdoelstellingen. Een ruimtelijk concept bevat steeds één of meer kaartbeelden van het betrokken gebied.
- Congestie**
Congestie is de toestand waarbij de verkeersintensiteit op een bepaald wegvak de capaciteit overschrijdt, waarbij dan filevorming ontstaat.
- Corridor (sensu mobiliteit)**
Corridors zijn belangrijke ontwikkelingsassen voor vervoersecundaire ontwikkelingen, waarin stedelijke activiteiten, belang-

rijke transportassen, opstappunten en knooppunten domineren of tot ontwikkeling kunnen komen.

Cuesta

Een cuesta is een abrupte stijging van het reliëf, dikwijls gevormd waar geologische gesteentelagen met verschillende schalen op elkaar liggen.

Dagtoerisme en dagrecreatie

Dagtoerisme en dagrecreatie staan voor het geheel van (toeristische of recreatieve) activiteiten dat buiten de onmiddellijke omgeving van de woning plaatsvindt en waarmee geen overnachting gepaard gaat.

Dagzomen

Dagzomen betekent: aan de oppervlakte komen, zichtbaar worden.

Dalhoofd

Een dalhoofd of keteldal is het begin van een vallei, die zich door erosie in de helling aftekent. Een groot brongebied op hellend terrein vormt vaak een dalhoofd.

Deelgebied

Een deelgebied is een gebied dat op basis van een analyse en interpretatie van de bestaande ruimtelijke structuur een zekere samenhang vertoont en / of gemeenschappelijke kenmerken, kwaliteiten of knelpunten bezit. Het is een analytische term.

Deelruimte

Een deelruimte is een gewenst ruimtelijk systemen waarvoor een gemeenschappelijk beleid wordt vooropgesteld. Zij is dynamisch en kent geen vast omliggende grenzen. Voor deelruimten is een gebiedsgerichte en geïntegreerde uitwerking gewenst rond bepaalde thema's binnen een samenwerkingsverband met alle betrokken actoren. Deelruimte is een beleidsmatige term.

Depressie

Een depressie is een gebied dat lager gelegen is dan een groot deel van haar omgeving, een laag gelegen gebied.

Doline

Een doline is een put in een kalkrijke ondergrond, gevormd in een depressie waar de kalk is opgelost. Dolines kunnen de bovengrond verbinden met onderaardse gangen of grotten.

Doortocht

Een doortocht is een weg ingericht als doortocht of op basis van het doortochtenconcept. Het is een weg met een verbindingsfunctie waarvan de inrichting ter hoogte van de passage van een woonkern is ingericht met prioriteit voor verkeersveiligheid, verkeersleefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van de woonkern. Dergelijke inrichting bestaat bijvoorbeeld uit met een verlaagde ontwerpsnelheid uitgewerkte gemengde verkeersafwikkeling, beveiligde oversteekplaatsen, pleinvorming, bijzondere stedenbouwkundige vormgeving, éénheid in vormgeving en materiaalgebruik, begroening enzovoort en is specifiek voor de ruimtelijke kenmerken van de woonkern.

Duurzame ruimtelijke ontwikkeling

Duurzame ruimtelijke ontwikkeling is de vertaling van het begrip duurzame ontwikkeling naar het ruimtelijk beleid toe. Dat wordt in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen en het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg als uitgangshouding genomen voor het formuleren van de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen, respectievelijk Limburg. Het gaat om een ruimtelijke ontwikkeling gebaseerd op draagkracht en kwaliteit voor de vrijwaring van een leefbare ruimte voor de volgende generaties, zonder de aanspraken van de huidige generatie te hypothekeren. Deze algemene benadering wordt in het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg geoperationaliseerd op het niveau van Limburg (zie ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, p.315).

Ecodistrict

Een ecodistrict is een regio met intern een gelijkaardig ecologisch en fysisch systeem resulterend in een plantengemeenschap die vrij sterk verschilt van een ander ecodistrict.

Ecologische basiskwaliteit

De ecologische basiskwaliteit garandeert het voortbestaan van organismen die gebonden zijn aan een milieu waar de invloed van de menselijke activiteit overheerst of laat migraties toe van organismen die gebonden zijn aan meer specifieke biotopen. De ecologische basiskwaliteit heeft voor wat het ruimtelijk aspect betreft, betrekking op het voorkomen van natuurlijke elementen in het landschap en op de structuurkenmerken ervan.

Ecologische infrastructuur

De ecologische infrastructuur bestaat uit de natuur- en bosgebieden die niet tot grote eenheden natuur, grote eenheden natuur in ontwikkeling, natuurverbindingsgebied of natuurverwevingsgebied behoren. De ecologische structuur bestaat eveneens uit kleine landschapselementen (holle wegen, taluds, houtkanten, bomenrijen, bronnen, poelen, rietkragen enzovoort) en uit de natuur in de bebouwde omgeving, met name de natuur-, bos- en parkgebieden, beek- en riviervalleien, natuurelementen (zoals wegbermen) in de stedelijke gebieden of in de kernen van het buitengebied (zie ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, p.390).

Economisch knooppunt

Een economisch knooppunt is een gebied met een hoog aandeel aan werkgelegenheid. De economische knooppunten vormen samen met onder meer de poorten de bestaande ruimtelijk-economische structuur. Het zijn de plaatsen waar het wenselijk is economische activiteiten te concentreren. Economisch knooppunt is aldus een beleidsmatig begrip.

Economisch landgebruik (landbouw)

Gebruik van land voor beroepsmatige landbouwbedrijvigheid.

Economische structuur (ruimtelijk)

De ruimtelijk-economische structuur geeft de samenhang weer in en tussen gebieden die hoofdzakelijk of in belangrijke mate worden gekarakteriseerd door economische activiteiten.

Ecotoop

Een ecotoop is een plek met bepaalde ecologische eigenschappen die als geheel verschillen van de plek erlangs, bijvoorbeeld

- een poel. Een ecotoop is dan ook meer of minder geschikt als biotoop voor bepaalde planten of dieren.
- Endogene groei**
Endogene groei is groei van binnenuit, groei die wordt bepaald door interne factoren.
- Erffunctie**
De erffunctie is de functie die het wegvak vervult ten aanzien van de langsheen de weg gelegen percelen, van gebouwen en van de activiteiten die er plaatsvinden. Het verkeer dat zijn herkomst of bestemming heeft in het beschouwd wegvak wordt tot de erffunctie gerekend.
- Europees Ecologisch Netwerk (EECONET of Natura 2000)**
EECONET is het geheel van de EG Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijngebieden.
Zie vogelrichtlijn(gebied), habitatrichtlijn(gebied).
- Feeder-functie**
Een feeder-functie is een vervoersverbinding met voedingsfunctie naar een verbinding van hogere orde.
- Fysisch systeem**
Het fysisch systeem is het geheel van eigenschappen, processen en onderlinge relaties van klimaat, lucht, bodem en water. In ruimtelijke context zijn vooral de bodemeigenschappen en -processen en het watersysteem van belang.
- Gedeconcentreerde bundeling**
De gedeconcentreerde bundeling is een ruimtelijk principe waarbij 'bundeling' staat voor het selectief concentreren van de groei van het wonen, het werken en de andere maatschappelijke functies in de steden en kernen, en 'gedeconcentreerd' rekening houdt met het bestaande (gedeconcentreerde) spreidingspatroon en met de gespreid voorkomende dynamiek van de functies in Vlaanderen.
- Geïntegreerd plattelandsbeleid**
Het geïntegreerd plattelandsbeleid is er om, uitgaande van de dynamiek van het gebied, de leefbaarheid van het buitengebied te garanderen. Het plattelandsbeleid integreert zowel ruimtelijke als sociaal-culturele en economische maatregelen. Het plattelandsbeleid is dus gebiedsgericht, functioneert binnen het markt-economisch kader en houdt rekening met de multifunctionaliteit en de dynamiek van het buitengebied.
- Genenpool**
Genenpool of genenbank is de voorraad of reserve van verschillende genen van bijvoorbeeld planten en dieren. Hoe groter de biodiversiteit in een gebied of de dieren- of plantenpopulaties, hoe groter de genenpool waaruit een naburig verbonden gebied kan putten voor herkolonisatie na (quasi-) uitsterven of na een ecologische ramp. Een kleine genenbank betekent weinig diversiteit en veel kans tot plaatselijk uitsterven of inteelt.
- Gesloten bevolkingsprognose**
Een gesloten bevolkingsprognose berekent de bevolkingsevolutie zonder rekening te houden met migratie. Er wordt enkel uitge-
- gaan van de evolutie van de reeds aanwezige bevolking, alsof er geen in- of uitwijking zou zijn.
- Gezinsverdunning**
De gezinsverdunning is de afname van de gemiddelde gezinsgrootte. Gezinsverdunning verklaart waarom het aantal gezinnen, dus het aantal benodigde woongelegenheden, nog zal blijven stijgen, alhoewel de totale bevolking stilaan stagneert.
- GIS**
Geografisch informatiesysteem. Een geografisch informatiesysteem is een geheel van hardware en software dat de mogelijkheid geeft de ligging (X-,Y-coördinaten) en de kenmerken (attributen) van geografische elementen (punten, lijnen en vlakken) geautomatiseerd in te voeren en te beheren in thematische lagen en nadien te analyseren en te visualiseren. Een geografisch informatiesysteem is aldus een databank die de functionaliteit bevat om ruimtelijke data om te zetten in informatie geschikt voor het ondersteunen van beleidsbeslissingen.
- Gradiënt**
Een gradiënt is een maat voor de wijziging van een eigenschap, zoals zuurtegraad of vochtigheidsgraad, in functie van plaats of tijd. Een sterke vochtgradiënt, bijvoorbeeld, duidt erop dat op een korte afstand het vochtgehalte sterk verschilt. Een gebied met een sterke gradiënt heeft doorgaans een hoge biodiversiteit, omdat in een klein gebied sterk verschillende milieus voorkomen met elk hun typische planten en dieren.
- Graft**
Een graft is een talud in het landschap, een plotse verhoging die meestal leidt tot een terras in het landschap.
- Groeigrenzen**
Grenzen vanuit de infrastructuur of vanuit de open ruimte die de groei van een kern belemmeren en tegenhouden. Deze grenzen kunnen zowel intern als extern als grens optreden.
- Groeirichting**
Groeirichting heeft te maken met de trend waarin een kern groeit in een bepaalde richting.
- Groene bestemming**
Een groene bestemming staat voor volgende bestemmingscategorieën in de plannen van aanleg: de natuurgebieden, de reservaatgebieden, de bosgebieden, de groengebieden, de parkgebieden en de bufferzones.
- Groene vinger**
Groene vingers zijn uitlopers van grotendeels onbebouwde en groene gebieden die vanuit het buitengebied meestal in een stedelijk weefsel indringen.
- Groen lint**
Het gaat om een aaneenschakeling van groene elementen doorheen niet-groene structuren.
- Grondbeleid**
Grondbeleid is het geheel van maatregelen met betrekking tot het verwerven, het ter beschikking stellen en het beheren van grondeigendommen met het oog op het bevorderen van doelstel-

lingen van ruimtelijk beleid. Met een aangepast grondbeleid ten aanzien van gronden die in aanmerking komen om ingericht te worden als agrarische bedrijvenzone wordt bijvoorbeeld speculatie op die gronden vermeden.

Grondgebonden agrarisch bedrijf

Een grondgebonden agrarisch bedrijf is een agrarisch bedrijf dat zijn landbouwproductie (plantaardig / dierlijk) geheel of gedeeltelijk voortbrengt via eigen uitbating van landbouwgronden. Bedrijven die een grondloze en grondgebonden bedrijfstak combineren, behoren eveneens tot de categorie van de grondgebonden bedrijven.

Grondloos agrarisch bedrijf

Een grondloos agrarisch bedrijf is een agrarisch bedrijf dat zijn landbouwproductie (plantaardig/dierlijk) uitsluitend in bedrijfsgebouwen voortbrengt. Deze bedrijven hebben slechts behoefte aan een bouwplaats voor de oprichting van hun bedrijf. Grondloze bedrijven met een beperkte grondgebonden activiteit zijn eveneens grondloze bedrijven.

Grote eenheid natuur (GEN)

Een grote eenheid natuur is een aaneengesloten gebied:

- waar de natuurfunctie bovengeschikt is aan de andere functies en natuur als hoofdgebruiker voorkomt
- waar momenteel een overwegend hoge biologische waarde en een hoge toekomstwaarde zijn
- waar de biologische waarde kan toenemen door aangepast natuurbeheer
- die een kern vormt die de duurzame instandhouding van ecotopen kan garanderen.

Een grote eenheid natuur is aldus een beleidsmatig begrip.

Grote eenheid natuur in ontwikkeling (GENO)

Een grote eenheid natuur in ontwikkeling is een aaneengesloten gebied:

- waar de natuurfunctie bovengeschikt is aan de andere functies en waar de natuur als hoofdgebruiker voorkomt
- waar momenteel een geringe biologische waarde of een sterk versnipperde natuur met hoge biologische waarde en een hoge toekomstwaarde bestaat
- waar op basis van de kenmerken van het fysisch systeem de potentie bestaat om te evolueren naar een grote eenheid natuur
- waar de biologische waarde kan toenemen door middel van duidelijke veranderingen in het grondgebruik en/of het beheer waarbij natuurtechnische milieubouw noodzakelijk kan zijn
- waar op termijn een secundaire kern kan gevormd worden of een bestaande kern kan versterkt worden die de duurzame instandhouding van ecotopen kan garanderen.

Een grote eenheid natuur in ontwikkeling is aldus een beleidsmatig begrip.

Habitat

Een habitat is een woonplaats, in dit geval van een plant of dier. Er zijn verschillende types van habitats, bijvoorbeeld naaldbos, voedselarm ven, droge heide enzovoort.

Habitatrichtlijn

In 1992 werd de Europese Richtlijn 92/43/EG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna uitgevaardigd. Daarbij zijn bijlagen opgesteld van Europees bedreigde habitattypes en -soorten. Elk land is verplicht voor deze zeldzame habitattypes en soorten beschermingszones aan te duiden. De beschermingszones of habitatrichtlijngebieden vormen samen met de vaak overlappende vogelrichtlijngebieden het Europees Natura 2000-netwerk. Een aantal gebieden is bij besluit van de Vlaamse regering van 14 februari 1996 aangeduid. Deze gebieden zijn uitgebreid bij besluit van de Vlaamse regering van 4 mei 2001.

Hoevertoerisme

Hoevertoerisme is de vorm van toerisme die geïntegreerd is in een actief agrarisch bedrijf. Zie actieve hoeve, plattelandstoerisme.

Holoceen

Het holoceen is het geologisch tijdperk waarin wij nu leven en dat begonnen is na de ijstijden.

Inbreiding

Inbreiding is de functionele of morfologische verdichting van het bebouwd weefsel.

Individueel weekendverblijf

Met individueel weekendverblijf wordt bedoeld: de al dan niet verspreid liggende weekendverblijven. Voor individuele weekendverblijven bestaat geen sectorale omkadering.

Inrichtingsprincipe

Een inrichtingsprincipe geeft aan aan welke voorwaarden en kwaliteitseisen moet worden voldaan bij de inrichting van de ruimte. Onder inrichting wordt verstaan: de concrete lokatie en inpassing van functies en activiteiten, inclusief de hieraan te stellen kwaliteitseisen en randvoorwaarden, bijvoorbeeld in termen van maat, schaal en vormgeving van bebouwingselementen en de aard en intensiteit van het gebruik van de ruimte.

Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON)

Het IVON is het geheel van de natuurverwevingsgebieden en natuurverbindingsgebieden en vormt het onderdeel van de natuurlijke structuur dat overlapt met andere structuren, zoals de agrarische structuur. Het IVON is uitgewerkt in het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.

Integraal waterbeheer

Integraal waterbeheer is het beheer dat ervoor zorgt dat het watersysteem voldoet aan alle functies (toevoer, afvoer, vervoer, ecologisch functioneren, drinkwater enzovoort). Het watersysteem wordt beschouwd als een samenhangend en functioneel geheel van oppervlaktewater, grondwater, onderwaterbodems, oevers en technische infrastructuur met inbegrip van de daarin

voorkomende ecotopen en alle bijbehorende fysische, chemische en biologische kenmerken en processen.

Intermodale terminals

Intermodale terminals zijn plaatsen uitgerust voor de uitwisseling van goederen tussen verschillende verkeersmodi.

Internationaal georiënteerd multimodaal logistiek park

Internationaal georiënteerde multimodale logistieke parken zijn multimodale logistieke parken waaraan hoge internationale bereikbaarheidseisen worden gesteld. Zij sluiten dicht aan bij het internationale infrastructuurnetwerk. De multimodale logistieke parken richten zich specifiek op het marktsegment van het goederenvervoer, met name op het lange afstandsvervoer (een minimale afstand van 700 à 1.000 km onder het huidige prijsbeleid). Deze logistieke parken zijn de ruimtelijke uitdrukking van nieuwe vormen van transport en logistiek. Zij omvatten een combinatie van de volgende activiteiten:

- ontvangst, opslag en distributie van goederen
- voorraadbeheer en conditionering
- goederenbehandeling zoals sorteren, verpakken, voorzien van labels
- kwaliteitscontrole en reparatie
- toegevoegde activiteiten als douaneformaliteiten, verzekeringen, bankactiviteiten.

Jeugdkampen

Het aanbieden van een terrein voor jeugdkampen is het voorzien van de mogelijkheid voor een tentenkamp, gekoppeld aan bestaande gebouwen, die het tijdelijk verblijven van jeugdgroepen en begeleiders mogelijk maken en dit onder de randvoorwaarden nader te bepalen in een ruimtelijk uitvoeringsplan, maar met indicatief volgende randvoorwaarden:

- met tijdelijk wordt bedoeld 75 dagen per jaar
- het gaat enkel om tenten
- er wordt gekampeerd door georganiseerde groepen kampeersers die onder toezicht van één of meer begeleiders staan.

Het gaat dus niet om geïsoleerde kampeerweiden.

Jeugdlogies

Het aanbieden van jeugdlogies is het permanent voorzien van kamers en de nodige voorzieningen (gemeenschapsblok, lokaal) binnen de bestaande gebouwen, die het tijdelijk verblijf van jeugdgroepen en begeleiders mogelijk maken.

Jeugdwerkinfrastructuur

Jeugdwerkinfrastructuur is de infrastructuur die nodig is voor de dagactiviteiten van al dan niet georganiseerde of begeleide jeugdactiviteiten, zoals een jeugdbewegingslokaal, een fuifruimte enz. Daarnaast is er de jeugdverblijfinfrastructuur voor de jeugdlogies en de jeugd kampen.

Kamers met toeristische dienstverlening

(= gastenverblijven, verbonden aan actieve hoeses = hoefetorisme)

Kamers met toeristische dienstverlening zijn kamers binnen bestaande gebouwen die het tijdelijk verblijven van toeristen

mogelijk maken. Het aantal toegelaten couverts is afhankelijk van het aantal bedden.

Kamperen bij de boer, kasteelkamperen

Kamperen bij de boer of kasteelkamperen is het tijdelijk ter beschikking stellen van een terrein dat kamperen mogelijk maakt voor een in een ruimtelijk uitvoeringsplan of verordening nader te bepalen maximaal aantal plaatsen, waarbij 15 als indicatief kan worden beschouwd, en met in een ruimtelijk uitvoeringsplan nader te bepalen maar indicatief minstens volgende randvoorwaarden:

- de camping sluit aan bij gebouwen van een actieve hoeve of van een kasteel
- het gaat enkel om toeristische kampeerplaatsen (seizoensplaatsen) die tussen 31 oktober en 1 april volledig leeg staan
- de camping moet minstens beantwoorden aan de minimale uitrustingsnormen van de wetgeving houdende de statuten van openlucht recreatieve verblijven en zijn uitvoeringsbesluiten.

Kleine landschapselementen

De kleine landschapselementen zijn de strook-, lijn- en puntvormige elementen in het landschap.

Kleinhandel

Kleinhandel wordt hier gehanteerd als de economische functie die verwijst naar kleinhandelsbedrijvigheid of kleinhandelsactiviteiten. Het Koninklijk Besluit van 31 augustus 1964 tot vaststelling van de lijst van de in het handelsregister te vermelden handelsbedrijvigheden bepaalt dat als kleinhandelsbedrijvigheid wordt beschouwd 'het wederverkopen op gewone wijze in eigen naam en voor eigen rekening, van goederen aan verbruikers en kleine gebruikers, zonder deze goederen behandelingen te doen ondergaan dan die welke in de handel gebruikelijk zijn.' De kleinhandel kan zich als functie ruimtelijk uitdrukken in verschillende types zoals winkels, baanwinkels, grootwarenhuizen, shoppingcentra, discounts enzovoort. Het onderscheid in ruimtelijke types wordt onder meer bepaald door de ligging, het aangeboden assortiment, de vorm van beheer en het voorkomen.

Kleinhandelsconcentratie

Het betreft een groepering van een aantal grootschalige kleinhandelsvestigingen volgens criteria opgenomen in het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg. Het begrip wordt gehanteerd om een beleid ter zake te formuleren in het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg. Kleinhandelsconcentraties worden ingedeeld in verscheidene types.

Kleinhandelszone

Een kleinhandelszone is een specifiek regionaal bedrijventerrein dat uitsluitend wordt voorbehouden voor kleinhandelsbedrijvigheden. Kleinhandelszones worden afgebakend in plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Kwel

Kwelwater is water dat onder druk uit de ondergrond opstijgt. Een gebied met kwel is een bronnengebied.

Laagdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur

Onder laagdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur wordt verstaan de infrastructuur die wegens van haar intrinsieke aard in haar onmiddellijke omgeving eerder beperkte veranderingen teweegbrengt in de bestaande ruimtelijke en sociaal-economische structuur en in het bestaande ruimtegebruik.

Laag- of hoogdynamische toeristische-recreatieve infrastructuur wordt gebruikt in tegenstelling tot de gangbare opdeling extensieve en intensieve recreatie, die vooral vanuit de aard van de infrastructuur zelf vertrekt. Dat betekent dat naargelang de aard en de inrichting van de infrastructuur van de toeristisch-recreatieve activiteiten zelf, een bepaalde infrastructuur op de ene plaats laag- en op de andere plaats eerder hoogdynamisch kan genoemd worden. Het is onmogelijk algemeen geldende kwantitatieve normen te definiëren die het onderscheid maken tussen hoog- en laagdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur.

Landbouw met verbrede doelstellingen

Landbouw met verbrede doelstellingen is landbouw waarbij de productie van voedsel of andere grondstoffen voor de markt niet meer de enige doelstelling is. Bijkomende doelstellingen kunnen zijn landbeheer, natuur- en landschapsproductie, Plattelandstoe-risme enz.

Landbouwstructuur (extern)

Met externe landbouwstructuur wordt bedoeld het functioneren van de landbouw.

Landinrichting

Landinrichting is het bevorderen, voorbereiden, integreren en begeleiden van maatregelen, handelingen en werken die uitgaan van de bevoegde overheden en gericht zijn op het vrijwaren, herwaarderden en het meest geschikt maken van gebieden conform de bestemming toegekend door de wetgeving op de ruimtelijke ordening. Landinrichting is een bevoegdheid van de Vlaamse Landmaatschappij.

Landschap

Het landschap is de resultante van de dynamische wisselwerking tussen het abiotisch en het biotisch milieu en de menselijke activiteiten.

Landschapselement

Een landschapselement is een discreet object in het landschap: een gebouw, een perceel, een boom, een meer, een rivier enzovoort.

Landschapskenmerken

Dit zijn karakteristieken of verschijningsvormen van landschapselementen of ook nog patronen van landschapselementen die in onderlinge samenhang een landschap onderscheiden van een ander landschap.

Landschapsmatrix

De landschapsmatrix vormt de hoofdmoot van een bepaald landschap waarin de landschapselementen zijn ingebed, bijvoorbeeld holle wegen in een matrix van akkerland. Het is het geheel van ruimten waarin de hoofdfunctie van een landschap meestal geseitueerd is.

Landschapszorg

Landschapszorg is de zorg voor het landschap, het landschap inrichten en beheren met als doel de gebruiks- en de beleevingswaarden van het landschap te verbeteren op een duurzame wijze.

Lint

Een lint is een bebouwde omgeving aan één of aan beide zijden van een straat met een typische lineaire structuur.

Lintbebouwing

Lintbebouwing is een nederzettingvorm die bestaat uit vrijwel aaneengesloten bebouwing, bestaande uit alleenstaande gezinswoningen en/of bedrijfsgebouwen langs wegen, waarbij achterliggende gronden onbebouwd blijven. Het begrip lintbebouwing heeft geen beleidsmatige betekenis.

Lokatiebeleid (sensu mobiliteit)

Het lokatiebeleid is het beleid dat er op gericht is nieuwe verkeersgenererende activiteiten te voorzien op die lokaties waar de capaciteit en kwaliteit van het vervoerssysteem (langzaam verkeer inbegrepen) dit toelaten. Met lokatiebeleid wordt zo het mobiliteitsprofiel van de activiteit afgestemd op het bereikbaarheidsprofiel van de lokatie.

Logistiek knooppunt

Een logistiek knooppunt is een complex of ruimtelijke concentratie van bedrijvigheid van verladers, vervoerders, en goederenstromen, geacommodeerd door infrastructuur en bedrijventerreinen.

Maas(wijdte)

Een maas is het kleinste, gesloten onderdeel van een netwerk. De maaswijdte is de afstand tussen parallelle verbindingen in een netwerk.

Markante terreinovergang

Een markante terreinovergang vormt de overgang tussen twee duidelijk verschillende landschappen. Dikwijls gaat de overgang gepaard met een verschil in bodemgebruik of percelering.

Meandering

Meandering is het voorkomen of vormen van meanders. Meanders zijn rivierbochten die door de zich steeds wijzigende rivierbedding, na verloop van tijd worden afgesneden en stilaan droogvallen, zoals de oude Maasmeanders.

Mobiliteitsbeleid

Het mobiliteitsbeleid is het beleid dat zich richt op het geheel van de mobiliteitsproblematiek. Het mobiliteitsbeleid omvat: vde maatregelen gericht op het al dan niet voldoen aan de behoefte aan verplaatsingen (mobiliteitsvraag)

- de maatregelen gericht op het aanbieden van verplaatsingsmogelijkheden (mobiliteitsaanbod)
- het beheer van de feitelijke verkeersdeelname en omgevings-effecten (mobiliteitsbeheer).

Mobiliteitsprofiel

Het mobiliteitsprofiel van een activiteit is het geheel van kenmerken van die activiteit met betrekking tot mobiliteitsaspecten: de totale verplaatsingsbehoefte, de noodzaak van persoonlijke contacten tussen werknemers, afstand tot grondstoffen, klanten enz.

Modal-split

Modal-split is vervoerswijzeverdeling (auto, openbaar vervoer, fiets, trein, binnenvaart enz.).

Multifunctioneel bosbeheer

Multifunctioneel bosbeheer is bosbeheer dat gericht is op meerdere functies van het bos: de natuurlijke functie, de sociaal-recreatieve functie, de economische functie, de schermfunctie en de wetenschappelijke functie zijn functies waarnaar het bosbeheer zich volgens het Bosdecreet gebiedsgericht moet richten.

Multimodaal verkeers- en vervoersmodel

Multimodale verkeers- en vervoersmodellen zijn computermodellen waarin de structuur en de kenmerken van de lijninfrastructuur op een geautomatiseerde wijze geëvalueerd worden vanuit verkeers- en vervoersoogpunt op het niveau van een gedefinieerd gebied, bijvoorbeeld een provincie. De verkeers- en vervoersmodellen richten zich naar de selectie en op de ontwikkelingsperspectieven voor de lijninfrastructuren. Zowel de weginfrastructuur als de infrastructuur van het openbaar vervoer zijn in dit model geïntegreerd. De multimodale verkeers- en vervoersmodellen hebben aldus een beleidsondersteunende en beleidsvoorbereidende rol.

Multimodaal

Multimodaal betekent gebruik kunnen maken van verschillende vervoerswijzen, zoals spoorvervoer, transport over het water, over de weg enzovoort.

Nationaal park

Internationaal wordt als criterium gehanteerd dat een nationaal park een gebied moet zijn met een minimale aaneengesloten oppervlakte van 1.000 ha. Natuurbehoud is de hoofdfunctie. Een nationaal park is echter geen natuurreservaat, wel een uitgestrekt gebied met uitzonderlijke natuur- en landschapswaarden, belangrijk op nationaal niveau. De aanduiding 'park' geeft aan dat bezoekers welkom zijn om van de natuur te genieten. Een nationaal park is er immers 'for the benefit of the people'. Recreatief medegebruik (wandelen, fietsen, paardrijden, natuurbeleving) is dus mogelijk in zoverre dat geen schade wordt berokkend aan natuur en landschap. Een nationaal park heeft geen legale status, maar kan wel een internationale erkenning krijgen.

Natuurinrichtingsproject

Met natuurinrichtingsproject worden maatregelen en inrichtingswerkzaamheden beoogd die gericht zijn op een optimale inrichting van een gebied met het oog op het behoud, het herstellen en de ontwikkeling van natuurlijk milieu in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en de groen-, park-, buffer- en bosgebieden zoals bestemd in de plannen van aanleg.

Natuurlijk systeem

Het natuurlijk systeem komt overeen met het fysisch systeem, maar met toevoeging van alle erop geënte biologische elementen en ecologische relaties.

Natuurlijke structuur (ruimtelijk)

De ruimtelijk-natuurlijke structuur is de samenhang van alle ruimten met een min of meer natuurlijk karakter. De natuurlijke struc-

tuur bevat ruimten bepaald door het fysisch systeem (bodengroepen, reliëfovergangen enz.) maar ook biotische elementen als boscomplexen of heidegebieden. Aan deze ruimten zijn allerlei activiteiten — ook menselijke, zoals recreatie, bedrijvigheid enz. — verbonden. Hierin verschilt de natuurlijke structuur van de ecologische structuur. Deze laatste is de samenhang tussen ruimten die bepalend zijn voor het functioneren van natuur en niet voor alle andere activiteiten. De definitie van natuurlijke structuur die hier wordt gehanteerd verschilt bijgevolg van de definitie van de natuurlijke structuur volgens het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.

Natuurverbindingsgebied (NVB)

Een natuurverbindingsgebied is een aaneengesloten gebied:

- waar de natuurfunctie ondergeschikt is aan de andere functies, waar andere functies (doorgaans landbouw, bosbouw enzovoort) als hoofdgebruiker voorkomen en de natuur als nevengebruiker
- waar de biologische waarde wordt bepaald door de aanwezigheid van kleine landschapselementen
- waar de biologische waarde kan toenemen door de ontwikkeling van kleine landschapselementen
- dat een verbinding realiseert tussen grote eenheden natuur en grote eenheden natuur in ontwikkeling, en verwevingsgebieden.

Natuurverbindingsgebied is aldus een beleidsmatig begrip.

Natuurverwevingsgebied (NVW)

Een natuurverwevingsgebied is een aaneengesloten gebied:

- waar de functies landbouw, bosbouw, natuur nevengevoegd zijn en andere functies ondergeschikt zijn en waar landbouw, bosbouw en natuur gedifferentieerd voorkomen
- waar de biologische waarde kan toenemen door middel van randvoorwaarden met betrekking tot het bestaande grondgebruik, waar het bestaande grondgebruik kan gegarandeerd blijven
- waar een duurzame instandhouding van specifieke ecotopen kan worden gegarandeerd.

Natuurverwevingsgebied is een beleidsmatig begrip.

Nieuw landschap, complex nieuw landschap

Nieuwe landschappen zijn gebieden die in een recente periode een landschappelijke verandering hebben ondergaan, vaak zonder duidelijk leesbare structuur. Zij zijn sterk bebouwd, versnipperd of geïndustrialiseerd, ofwel gekenmerkt door grootschalige landbouw- of naaldbospercelen. Het zijn dikwijls verschaalde landschappen.

Een complex nieuw landschap is een geheel van aanliggende nieuwe landschappen. In Limburg hangen die gebieden meestal samen met stedelijke gebieden, stedelijke netwerken en groeven. Een complex nieuw landschap is een beleidsmatig begrip.

Omgevingshinder

Omgevingshinder met betrekking tot verkeer wordt omschreven als de negatieve inwerking van verkeer op het functioneren van de huidige activiteit in de gebieden langs de weg. Het betreft onder andere ruimtebeslag, barrièrewerking, geluidshinder,

- luchtverontreiniging, geurhinder en objectieve en subjectieve onveiligheid.
- Omrijfactor**
De omrijfactor is de verhouding tussen de werkelijk afgelegde afstand over de weg tussen herkomst en bestemming en de afstand in vogelvlucht tussen dezelfde herkomst en bestemming.
- Ontwikkelingsperspectief**
Een ontwikkelingsperspectief geeft aan welke mogelijkheden tot ruimtelijke ontwikkeling (kwalitatief en kwantitatief) worden geboden voor een bepaald ruimtegebruik of activiteit. Een ontwikkelingsperspectief kan onder meer bestaan uit inrichtingsprincipes, ruimtelijke randvoorwaarden voor het ruimtegebruik, taakstellingen en kwantitatieve opties.
- Open bevolkingsprognose**
Een open bevolkingsprognose houdt in tegenstelling tot een gesloten prognose wel rekening met in- en uitwijking. Zie gesloten bevolkingsprognose.
- Open ruimte**
Open ruimte is ruimte die weinig of niet bebouwd is. Open ruimte is een ruimtelijk begrip, in tegenstelling tot buitengebied, dat een beleidsmatig gebied is.
- Open ruimte verbinding**
Een open ruimte verbinding is een niet of weinig bebouwde ruimte doorheen of in de buurt van sterk bebouwde gebieden. Open ruimte verbindingen voorkomen het aan elkaar groeien van de bebouwde gebieden en verzorgen een verbindingfunctie ten aanzien van de structuurbepalende elementen van het buitengebied. Zij vormen verbindingen tussen de aaneengesloten gebieden van het buitengebied, belangrijk op provinciaal niveau.
- Park-and-Ride / Bike-and-Ride / Kiss-and-ride**
Park-and-Ride-voorzieningen zijn parkeerplaatsen waar de auto kan gestald worden om dan de reisweg te vervolledigen met de trein, de metro of de bus, of al carpoolend. Ze worden aangelegd nabij spoorwegstations, metrostations of autobusstations, of nabij opritten van hoofdwegen.
Bike-and-Ride-voorzieningen zijn stallingplaatsen voor de fiets. Men kan er zijn fiets kwijt, waarna de reis kan worden vervolledigd met de trein, de metro of de bus. Ze worden aangelegd nabij spoorwegstations, metrostations of autobusstations.
Kiss-and-Ride-voorzieningen zijn halteplaatsen voor de auto waar een passagier wordt afgezet en waarna de reis wordt verder gezet.
- Plattelandstoerisme**
Plattelandstoerisme is de vorm van toerisme waarbij gebruik gemaakt wordt van de specifieke toeristisch-recreatieve infrastructuur in het buitengebied.
- Podzol(bodem)**
Een podzol is een bodem met onder een dunne humuslaag een uitgeloopte zandlaag, met daaronder een laag waar humus en/of ijzer geaccumuleerd is, boven de zandige ondergrond. Een podzol is typisch voor de Kempen en is meestal droog en onvruchtbaar.
- Polyvalent lawaaisportterrein**
Een polyvalent lawaaisportterrein is een terrein waar meerdere lawaaisporten worden gecombineerd, eventueel met andere sporten zoals mountainbiken.
- Poort (economisch)**
Economische poorten zijn plaatsen waar ontwikkelingen worden gestimuleerd wegens de bestaande of potentiële positie in het communicatienetwerk (water, weg, spoor, lucht, telecommunicatie). Zij zijn een element van de economische structuur en kunnen internationale investeringen aantrekken. Het zijn die plaatsen waar het vanuit ruimtelijk oogpunt wenselijk is de ontwikkeling en de verdichting te stimuleren wegens:
- de aanwezigheid van hoogwaardige ontsluitings- en verbindingfuncties (water-, weg-, spoor-, pijpleiding, telematica-infrastructuur)
 - de omgevingskwaliteiten (met name stedelijkheid in de stationsomgevingen)
 - de infrastructuren in de zeehavens (kaaimuren, kranen, opslagruimtes, logistiek, enz.), de hoogwaardige luchthaveninfrastructuren en luchthavengebonden functies (hotels, businesspark enz.)
 - de draagkracht van de omgeving zowel op milieuhygiënisch als op ruimtelijk vlak.
- Poorten zijn aldus een beleidsmatig begrip.
- Poort (toeristisch-recreatief)**
Het toeristisch-recreatieve aanbod van provinciaal belang wordt geclusterd in toeristische-recreatieve poorten. Deze poorten ontsluiten, dikwijls vanuit de rand, een toeristisch-recreatief interessant gebied voor toeristen.
- Randstedelijk groengebied**
Binnen het stedelijk gebied zijn randstedelijke groengebieden die gebieden met een relatief onbebouwd en multifunctioneel karakter. Ook parken behoren tot de randstedelijke groengebieden.
- Recreatie**
Recreatie is het geheel van gedragingen die in eerste instantie gericht zijn op de eigen verlangens inzake fysieke (sport, spel enzovoort) en geestelijke (cultuur, hobby enzovoort) ontspanning, die plaats vinden binnen de vrije tijd (de tijd die overblijft na de maatschappelijke en fysiologische activiteiten). Recreatie kan zowel binnen als buiten de eigen woonomgeving plaatsvinden.
- Recreatief medegebruik**
Recreatief medegebruik heeft betrekking op de vormen van openluchtrecreatie die plaats vinden in een omgeving met een niet-recreatieve hoofdfunctie of hoofdgebruik, en waarbij het medegebruik ondergeschikt is aan de hoofdfunctie en het hoofdgebruik.
- Refugium**
Een refugium is een 'veilige haven', een gebied waarnaar dieren of planten zich (hebben) kunnen terugtrekken, een vluchtplaats te midden van een meer vijandige of minder gunstige omgeving.

Regionaal landschap

Het begrip Regionaal landschap verwijst naar een specifiek ruimtelijk afgebakend gebied waarvoor een samenwerkingsverband tussen lokale besturen, milieu- en natuurverenigingen en socio-economische partners bestaat om dat gebied op een duurzame wijze te ontwikkelen met natuur- en landschapsbehoud en natuurgericht toerisme als belangrijke pijlers. De erkenning van een Regionaal landschap wordt geregeld in het besluit van de Vlaamse regering van 8 december 1998.

Regionaal landschap is aldus een beleidsmatig begrip.

Regionaal landschapsontwikkelingsgebied

Een regionaal landschapsontwikkelingsgebied vormt een groot gebied in Limburg waar de provincie de mogelijkheden erkent voor een samenhangende, geïntegreerde landschapsontwikkeling voor een gehele regio. Dergelijke gebieden kunnen van Vlaams of van provinciaal niveau zijn. Zij kunnen verschillende (complexe) gave of nieuwe landschappen bevatten. Als uitwerking kan een landschapsontwikkelingsplan worden opgemaakt voor de aangeduide gebieden. In dat plan worden de structuurbepalende elementen bepaald, ruimtelijke randvoorwaarden geschetst voor verdere ontwikkeling, en wordt aangegeven hoe de interne landschappelijke structuur kan worden versterkt. Die gebieden kunnen derhalve als landschappelijke projectgebieden worden beschouwd.

Relict(element)

Een relict is een overblijfsel, in dit geval van het traditionele landschap. Een relictelement kan puntvormig, lijnvormig of vlakvormig zijn, of gegroepeerd in clusters (bijvoorbeeld een vierkantshoeve, een Romeinse steenweg, een oud bos, een gave dorpskern). De composietkaart van de landschapsatlas duidt de relictelementen aan met belangrijke erfgoedwaarden.

Rondweg

Een rondweg is een weg die wordt aangelegd omheen een kern. Een rondweg wordt aangelegd omdat het probleem van verkeersleefbaarheid in de kern op de bestaande wegen niet door inrichting alleen kan worden opgelost. Door de rondweg worden de straten in de kern ontlast.

Ruderaal, ruderaal bossen

Ruderaal bossen zijn voedselrijke bossen die dikwijls ter plaatse of vanuit de omgeving een vermessing hebben ondergaan. Zij worden onder meer gekenmerkt door stikstofminnende planten. Ruderaal planten groeien dikwijls in de omgeving van gebouwen, stortplaatsen enzovoort. Een ruderaal bos is een karteringseenheid van de biologische waarderingskaart.

Ruimtebalans

De ruimtebalans is de confrontatie van ruimtebehoefte en ruimteaanbod.

Ruimtelijke draagkracht

Ruimtelijke draagkracht wordt omschreven als het vermogen van de ruimte om, nu en in de toekomst, menselijke activiteiten op te nemen zonder dat de grenzen van het ruimtelijk functioneren worden overschreden. De draagkracht van de ruimte bepaalt bij-

gevolg de maximale omvang en de aard van de functies in een bepaald gebied. Dat kan worden gekoppeld aan zowel één specifieke activiteit (bijvoorbeeld landbouw, wonen, industrie, recreatie) als aan een complex samengaan van verschillende activiteiten. Duurzaam gebruik van de ruimte houdt in dat rekening wordt gehouden met een grens, met een maximaal toelaatbare belasting, kortom met de draagkracht.

Ruimtelijk uitvoeringsplan

Een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) is een instrument om uitvoering te geven aan een ruimtelijk structuurplan, volgens de bepalingen vastgelegd in het decreet ruimtelijke ordening. De RUP's zullen geleidelijk (delen van) de gewestplannen en BPA's vervangen. Een RUP kan op gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau opgemaakt worden. Een RUP bevat stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichting en/of het beheer. Voorschriften kunnen tijdsgebonden zijn. Een RUP heeft verordenende kracht voor overheid en burgers en is het toetsingskader voor stedenbouwkundige vergunningen.

Ruimtelijke beleidscategorie

Een ruimtelijke beleidscategorie is een gebied waarvoor een specifiek beleid wordt vooropgesteld. Een ruimtelijke beleidscategorie wordt onderscheiden op basis van ruimtelijke kenmerken van het gebied of op basis van doelstellingen ten aanzien van dat gebied.

Ruimtelijke structuur

Ruimtelijke structuur is de samenhang tussen ruimtelijke elementen en activiteiten. Structuur heeft tegelijkertijd en in samenhang betrekking op het morfologische (hoe iets is) en op het functioneren (de processen achter iets). Ruimtelijke structuren komen voor op alle schaalniveaus, bijvoorbeeld de ruimtelijke structuur van de tuin, van de wijk, van de kern, van de gemeente, van de provincie of van het Vlaams gewest.

Sectoraal

Een sectorale benadering is een benadering vanuit één bepaalde overheidssector zonder daarbij expliciet of impliciet rekening te houden met andere sectoren.

Slenk

Een slenk is een nauwe doorgang, een geul. Een geologische slenk is een gezonken deel aardkorst tussen min of meer verticale breukvlakken.

Sociale kavel

Dit is uitgerust perceel bouwgrond dat door een lokaal bestuur en/of een sociale huisvestingsmaatschappij zonder winst aan particulieren wordt verkocht.

Sociale woning

Dit is een woning bestemd voor de verhuur of verkoop in uitvoering van de Vlaamse Wooncode of de Huisvestingscode waarvoor de Vlaamse overheid een subsidie heeft verleend of die in eigendom of beheer is van een erkende sociale huisvestingsmaatschappij.

Stedelijk/stedelijkheid

Stedelijkheid is een ruimtelijk kenmerk toegekend aan een gebied waar de bebouwing overheerst en waar een veelheid van activiteiten, functies en mensen op een verweven en gegroepeerde wijze veel en intense onderlinge relaties onderhouden.

Stedelijk conglomeraat

Het geheel van historische kern, agglomeratie en stadsgewestelijke banlieue met de daar tussen gelegen open ruimte wordt beschouwd als stedelijk conglomeraat.

Stedelijk gebied

Het stedelijk gebied is het gebied waar intense ruimtelijke, culturele en socio-economische samenhang en verweving bestaat tussen verschillende menselijke activiteiten (wonen, diensten, werken), waar dichte bebouwing overheerst en waar het wenselijk is ontwikkelingen te stimuleren en te concentreren. In een stedelijk gebied wordt een ruimtelijk stedelijk gebiedbeleid ontwikkeld. Stedelijk gebied is aldus een beleidsmatig begrip.

Stedelijk landbouwgebied

Een stedelijk landbouwgebied is een gebied waar de nodige ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw, die in de stedelijke gebieden een eigen karakter heeft, behouden moeten blijven, rekening houdend met de draagkracht van het stedelijk gebied en de andere ontwikkelingsperspectieven voor de stedelijke gebieden. In functie van de aanwezige ruimtelijke (stedelijke) kwaliteit zijn in dergelijke gebieden vormen van hoogtechnologische tuinbouw (glastuinbouw, sierteelt) en van landbouw mogelijk. Anderzijds is er ruimte voor andere landbouwactiviteiten zoals deeltijdse en/of hobby-land- en tuinbouw, kinderboerderijen en volkstuinjes.

Stedelijk netwerk

Het stedelijk netwerk is een complementair en samenhangend geheel van stedelijke gebieden en van structuurbepalende elementen van het buitengebied die verbonden zijn door infrastructuren (wegen, spoorwegen, kanalen enz.). Stedelijke netwerken zijn structuurbepalend en vragen om een samenhangend ruimtelijk beleid. Stedelijk netwerk is aldus een beleidsmatig begrip.

Steilrand

De steilrand is de steil opgaande rand van het Kempens plateau, die vooral uitgesproken is in het oosten, noordoosten en zuidoosten van het plateau, waar een niveauverschil van 40 à 50 meter hoogte voorkomt op korte afstand tussen het Kempens Plateau en het Midden-terras van de Maas.

Stiltegebied

Een stiltegebied is een gebied van minstens één vierkante km of 100 ha waarin de geluidsbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag is dat het ervaren van de in dit gebied heersende natuurlijke geluiden niet of nauwelijks wordt verstoord. Het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg selecteert stiltegebieden waarvoor een RUP kan worden opgesteld met als doel de stilte te bewaren. Een stiltegebied is een bijzonder type (toeristisch) rustgebied.

Structurerend of structuurbepalend

Een activiteit, kenmerk, element of component dat de (ruimtelijke) structuur bepaalt of de ruimte in belangrijke mate structureert. Het structurerend gegeven kan een bestaande (of historische) toestand weergeven: de activiteit of het element is structuurbepalend (geweest). Ofwel wordt een gewenste situatie aangegeven: het is gewenst dat de activiteit of het element structuurbepalend wordt voor nieuwe ontwikkelingen, zonder dat het daarom tot nu toe zo geweest is.

Structurerende landbouwproductie

'Structurerend' kan op twee manieren worden geïnterpreteerd. Enerzijds wordt de landbouw in het betreffend gebied in belangrijke mate bepaald door de vernoemde structurerende productierichting, anderzijds is het vermeld deelgebied belangrijk voor de vermelde productierichting in Vlaanderen of in Limburg.

Structurerende reliëfcomponent

Een structurerende reliëfcomponent is een reliëfcomponent die structuurbepalend is. De structurerende reliëfcomponenten zijn duidelijk visueel aanwezig en beklemtonen belangrijke gebiedsovergangen, zoals een cuesta of een steilrand (zie aldaar). Het beleid is erop gericht dat deze structurerende reliëfcomponenten visueel aanwezig blijven.

Struweel

Een struweel is een struikvormige vegetatie. De biologische waarderingskaart definieert een struweel als een gesloten vegetatie, opgebouwd uit houtige planten, niet hoger dan 2 tot 4 meter, zonder bomen.

Suburbanisatie

Suburbanisatie is een langdurig proces van uitwijking van functies (wonen en werken) vanuit binnensteden naar de stadsrand, waarbij de rand een voorstedelijk karakter krijgt. In de laatste decennia gebeurt de uitwijking niet enkel vanuit de binnenstad, maar ook vanuit de gehele stad en over een steeds ruimer gebied, waarbij de grens tussen stad, stadsrand en platteland steeds verder vervaagt.

Terrein voor openlucht recreatieve verblijven

De categorie 'terrein voor openlucht recreatieve verblijven' omvat de kampeerterreinen, de kampeerverblijfparken en de vakantieparken waarvoor een sectorale omkadering bestaat.

Toeristisch-recreatief netwerk

Een toeristisch-recreatief netwerk bestaat uit het geheel van toeristisch-recreatieve voorzieningen en infrastructuren die door hun ligging en onderlinge samenhang structuurversterkend werken. Elk van deze toeristisch-recreatieve voorzieningen vervult een complementaire rol.

Toeristisch-recreatieve structuur (ruimtelijk)

De ruimtelijk toeristisch-recreatieve structuur is de samenhang van alle ruimten met toeristisch-recreatieve infrastructuur.

Traject

Een traject is een ruimte die door een lijnvormige verkeersinfrastructuur wordt gedragen. Het heeft een verbindende functie

- binnen een beschouwd gebied. Trajecten komen voor als analytische categorie in de bestaande verkeers- en vervoersstructuur en als beleids categorie in de gewenste verkeers- en vervoersstructuur.
- Transferium**
Een transferium is een multimodaal overstappunt in personenvervoer, met toevoeging van dienstverlening.
- Transport- en distributiezone**
Een transport- en distributiezone is een duidelijk herkenbare ruimtelijke concentratie en gemeenschappelijke organisatie (initiatief) van internationaal georiënteerde transportactiviteiten en daarmee samenhangende bedrijvigheid. In die zones worden al dan niet zelfstandige diensten aangeboden die een meerwaarde hebben ten opzichte van normaal transport. Bij een bimodale transport- en distributiezone beperkt de overslag van goederen zich tot twee transportmodi (waterweg, waterspoor, spoorweg, luchtspoor, luchtweg, enz.).
Transport- en distributiezones worden beleidsmatig opgevat als een specifiek regionaal bedrijventerrein, bedoeld voor de vestiging van bedrijven met transport- en distributie-activiteiten.
- tUL**
tUL is de afkorting van transnationale Universiteit Limburg, een samenwerking tussen het Limburgs Universitair Centrum te Diepenbeek en de Universiteit van Maastricht.
- Tumulus**
Een tumulus is een grafheuvel, veel voorkomend in Zuid-Limburg.
- Uiterwaarde**
De uiterwaarden van een rivier beslaan het gebied tussen zomerdijk en winterdijk. Uiterwaarden overstromen periodiek. Langs de Maas liggen nog vier gebieden met waardevolle uiterwaarden.
- Verblijfsstoerisme en verblijfsrecreatie**
Verblijfsstoerisme en verblijfsrecreatie staan voor het geheel aan activiteiten dat buiten de onmiddellijke omgeving van de eigen woning plaatsvindt en waarmee tenminste één overnachting gepaard gaat.
- Verdichting**
Verdichting is één van de sleutelbegrippen in een ruimtelijk beleid waar openheid en stedelijkheid voorop staan. Verdichting betekent voor het ruimtelijk beleid in de stedelijke gebieden en de kernen van het buitengebied het volgende:
- het concentreren van het wonen en het werken in de stedelijke gebieden en de kernen van het buitengebied
 - het differentiëren van de woningvoorraad
 - het versterken van de multifunctionaliteit door verweving
 - het opleggen van minimale dichtheden.
- Verkeersleefbaarheid**
De verkeersleefbaarheid verwijst naar een bepaalde toestand van een bepaald gebied, waarbij de draagkracht van het gebied al dan niet wordt overschreden door de negatieve impact van het verkeer (zowel rijdend als stilstaand) dat er doorheen gaat of er zijn bestemming vindt. Onder verkeersleefbaarheid wordt ver-
- staan dat het ruimtebeslag en de barrièrewerking van het gemotoriseerd verkeer en de geluidshinder nog aanvaardbaar zijn voor de overige activiteiten en vormen van verkeer, voor de kwaliteit van het openbaar domein en voor het stads- en landschapsbeeld. Verkeersleefbaarheid nastreven beoogt meer veiligheid en minder hinder.
- Verordening**
Een verordening is (in de gebruikelijke publiekrechtelijke betekenis) een rechtsregel met een abstract, algemeen en onpersoonlijk karakter die voor de duur van zijn gelding op een abstract aantal gevallen van toepassing is (dus een wet in de materiele zin van het woord), maar die geen wet is in de formele zin van het woord. Stedenbouwkundige verordeningen vormen samen met ruimtelijke uitvoeringsplannen belangrijke instrumenten van het ruimtelijk beleid.
- Vervoersarmoede**
Het optreden van een acuut verplaatsingsprobleem doordat men niet beschikt over individueel vervoer en het collectief vervoer ontoereikend is om te voorzien in een aantal elementaire verplaatsingsbehoeften. De niet-autobezitters zullen vervoersarmer worden naarmate de auto als verplaatsingsmiddel noodzakelijker wordt.
- Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)**
Het VEN is het geheel van de grote eenheden natuur (GEN) en de grote eenheden natuur in ontwikkeling (GENO) die als beleids categorieën uitgewerkt zijn in het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.
- Vogelrichtlijn(-gebied)**
De vogelrichtlijn is Richtlijn 79/409/EEG inzake het behoud van de vogelstand. De Europese vogelrichtlijn heeft tot doel maatregelen te nemen om in Europese context zeldzame of bedreigde vogelsoorten te beschermen. Daartoe worden volgens welbepaalde criteria beschermingsgebieden aangeduid. Het Besluit van de Vlaamse Executieve van 17 oktober 1988, (Belgisch Staatsblad van 29 oktober 1988) duidt de vogelrichtlijngebieden aan. Het decreet op natuurbehoud werkt voor deze gebieden beschermingsmaatregelen uit.
- Voor- en natransport**
Voor- en natransport is het transport dat nodig is om vanuit de herkomstlokatie een halte van collectief of openbaar vervoer te bereiken, respectievelijk vanuit een halte van collectief of openbaar vervoer de bestemmingslokatie te bereiken. Voor- en/of natransport kan gerealiseerd worden met verschillende vervoersmodi. Voorbeelden van voortransport zijn: vanuit de eigen woning te voet naar een bushalte, met de fiets tot een treinstation, met de auto tot een parkeerplaats voor carpooling enzovoort.
- Watering**
Een watering of vloeibeemd was een 19de eeuwse hooiland dat via een ingenieus grachtensysteem werd bevoeid met het kalkrijk water van het Kempens Kanaal. De combinatie van het kalkrijk

water in de voorts zure Kempense omgeving, met de ingezaaide Alpenplanten, maakt de watering en uniek in Europa. De meeste watering en zijn omgevormd tot populierenaanplanten.

In een andere betekenis is een watering een volgens de wet van 5 juni 1956 gereguleerd samenwerkingsverband dat een groot deel van een stroombekken beheert met het oog op permanente afwatering van lager gelegen gronden, opgericht in dienst van de landbouw.

Winterbed

Het winterbed van een rivier is de rivierbedding in de winter, die breder is dan het zomerbed.

Woningbehoefte

De woningbehoefte is de behoefte aan bijkomende woongelegenheden in een bepaalde kern, berekend vanuit een gesloten prognose voor kernen in het buitengebied, en vanuit een open prognose voor de stedelijke gebieden.

Woongelegenheden

Een woongelegenheden is een woonruimte voor één persoon of één groep van personen met een minimale zelfstandigheid die

(samen) in deze ruimte gedurende de grootste tijd van het jaar al of niet met georganiseerde hulp eten, slapen en zich ontspannen (= wonen). Hierin zijn begrepen de ééngezinwoningen, appartementen, diverse vormen van studio's (serviceflats, studio's voor begeleid zelfstandig wonen, gewone studio's enzovoort) en studentenkamers. Rusthuizen, weeshuizen en andere opvangcentra met verschillende kamers worden als één woongelegenheden voor een collectief gezin of huishouden beschouwd.

Zonevrij

Voor zonevrije gebouwen en activiteiten wordt de volgende omschrijving gehanteerd: een gebouw, activiteit of functie kan pas als zonevrij worden beschouwd, wanneer zowel de juridische toets, met name het al dan niet overeenstemmen met bestaande voorschriften, als de planologische toets, met name de (on)verenigbaarheid met verschillende activiteiten en functies, duidelijk daartoe besluiten. Zonevrij is niet hetzelfde als illegaal.